

SADRŽAJ

1. Uvod	7
1.1. Tipovi etičkih teorija	8
2. Ključni utilitaristički pojmovi i distinkcije	15
2.1. Utilitarizam i konsekvencijalizam	16
2.2. Intrinzično i instrumentalno dobro	27
2.3. Karakterizacije utilitarističkog intrinzičnog dobra	31
2.3.1. „Korisnost“: šta je to?	32
2.3.2. „Zadovoljstvo“ i „sreća“	35
2.3.3. Blagostanje, preferencije i interesi	39
2.4. Psihološki/etički hedonizam i (racionalni?) egoizam	43
2.5. Utilitarizam i naturalizam	47
2.6. Utilitarizam i intuicionizam	51
2.7. Klasični i ne-klasični utilitarizam: Bentam, Mill i „ostali“	52
2.8. Direktni i indirektni utilitarizam: kako primeniti princip korisnosti?	54
2.9. Utilitarizam postupaka / utilitarizam pravila	59
2.10. Objektivni i subjektivni utilitarizam	65
2.11. Utilitarizam motiva	66
2.12. Idealni utilitarizam (utilitarizam ideala)	68
2.13. Utilitarizam idealnih pravila	72
3. Utilitarizam na delu: Bentam	75
3.1. „Utilitaristička sekta“: priča o poreklu imena	76
3.2. Bentamovo intrinzično dobro: kvantitet zadovoljstva	78
3.3. Bentamov psihološki hedonizam	81

3.4. Bentamovo shvatanje principa korisnosti i ispravnosti postupaka	84
3.5. Korisnost, jednakost, benevolencija	89
3.6. Bentam o alternativama principu korisnosti	97
3.7. „Moralna aritmetika“	101
3.7.1. Kako izvesti bentamovski proračun?	104
3.8. „Sankcije“	109
4. Klasične kritike Bentamovog kvantitativnog utilitarizma	115
4.1. Metaetički prigovori: problem definisanja moralnih pojmova i „jeste/treba“ problem	116
4.2. Psihološki hedonizam i utilitarizam: <i>čije</i> zadovoljstvo?	120
4.3. Problemi računice	121
4.3.1. Nemerljivost zadovoljstva i bola	121
4.3.2. Da li je bol „negativno zadovoljstvo“ i obrnuto? Pretpostavka homogenosti	124
4.3.3. Komplikovanost proračuna: šta su to „dimenzije“?	125
4.3.4. Problem agregacije: „utilitaristički monstrum“	130
4.4. Da li je Bentam bio etički egoista?	131
4.5. Bentam i „klasična“ konstraintuitivnost	133
4.5.1. Kažnjavanje nevinih	135
4.5.2. „Metaetički zahvat“: usklađivanje sa intuicijama?	139
5. Bentamova metaetika	143
5.1. Bentam kao „jezički analitičar“	143
5.2. „Fiktivni entiteti“ i metod parafraze	145
5.3. Jedno razmišljanje: da li je Bentam (mogao biti) emotivista?	150
6. Umesto zaključka: kako čitati Bentama danas	153
Summary	
Utilitarianism and Bentham’s Moral Philosophy	159
Literatura	161